

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Munda autem corda sunt, quæ in omnibus rebus Deum vident, & eius ordinationem & dispositionem agnoscunt. Sic Dauid agnouit Dei voluntatem, quando maledicebatur à Semei, 2. Reg. 16. dicens: Dominus præcepit illi ut maledicat mihi. Sic Christus inquit Petro, volenti gladio ipsum defendere, Matthæi vigesimo sexto. Calicem quem dedit mihi pater, non vis ut bibam illum? Ideò non in hominem inimicum nostrum respicere oportet, sed in Deum, qui hoc permittit, & nos per illum sic humiliat. Felix homo qui semper suam voluntatem offert diuinæ voluntati, nec reclamatur aut murmurat per impatientiam. Talis voluntas quæ Dei præfert voluntatem in omnibus, consentit in crucem & tribulationem, semper Deo gratias agit. Deindè precatur ne sua voluntas praua fiat, ut illam Deus impediatur & custodiat à malo proposito, sæpè proponimus malum facere, vindicare & occidere, furari, &c. est enim prauum cor hominis: ideò ut Dei fiat voluntas, semper orandum est.

DE PANE NOSTRO quotidiano.

CAPVT XXIX. ARGVMENTA.

1. *Quid sit panis noster quotidianus, quem pro nobis & tota Christianitate petimus.*
2. *Quomodo hunc panem comedere debemus quotidie.*
3. *Quare pro quotidiano, & non annuo aut perpetuo, pane nos Christus orare voluit.*

Quoniam

Quoniam in homine est spiritus & corpus, ideo & duplicem panem notat scriptura, ut reficiatur totus homo. Primo enim panis scilicet verbi Dei, quo reficitur spiritus, Matt. 4. Non in solo pane vivit homo, &c. & Ioan. 6. Ego sum panis vivus qui de cælo descendi: & hunc panem vocamus supersubstantialem, quia non temporalem vitam, sed animæ conseruat, consolatur & cõfortat, & de hoc pane verbi Dei inquit David, Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua super mel ori meo. Hunc quoq; panem comedimus, quandò credimus verbo Dei, & docemur & agnoscimus quid sit Christus, ac tunc agnoscimus Christum, quandò intelligimus hoc quod dicit Apostolus 1. Corinth. 1. Qui scilicet Christus datus nobis est à Deo, ut sit nostra sapientia, iustitia, sanctificatio & redemptio, ut quemadmodũ scriptum est Hierem. 9. Qui gloriatur, in Domino gloriatur: tunc intelligis hoc, dum agnoscis quòd tua sapientia aliud nihil est quàm damnabilis stultitia, tua iustitia damnabilis iniustitia, tua sanctitas damnabilis impuritas. Summa, ut te nihil estimes esse nisi peccatorem, & nullam habere aliam consolationem, nisi Christum qui tibi datus est sic, ut illo utaris, quòd eius iustitia sola te retineat & saluet, ideo quia illam inuocas & cupis, ac in illam confidis: & sic fides est aliud nihil, quàm sic hunc panem comedere, sicuti inquit Ioan. 6. Pater meus dat vobis verum panem de cælo. Pro hoc pane verbi Dei, ut quotidie nobis frangatur, rogandus est Deus, ut donet sacerdotes doctos. Lucæ 10. Rogate Dominum messis, ut mittat operarios in messem suã. Ideò est magna plaga indoctum sacerdotium, ubi est fames verbi Dei, sicut conqueritur Hieremias Threnorum 4. Paruuli petierunt panem, & non erat qui frãgeret eis: Est igitur panis verbi noster panis, id est, qui credimus: corporalem panem Iudæus & gentilis

1.

Psal. 118.

quæ manducant: hunc verò panem verbi non manducant: ideò est panis filiorum Dei & specialiter nostrum: ideò ne nobis deficiat, docuit Christus orare pro pane quotidiano, vt quotidie magis gloria Dei manifesta fiat, & fides augmentetur per prædicationem verbi Dei.

2. Est quoque panis materialis, necessarius ad sustentationem naturæ & corporis: & hunc panem quoque creauit Deus propter nos, vt nobis seruiat, vt dicit propheta Psalmo 103. Oculi omnium in te sperant Domine, & tu das escam illis in tempore oportuno &cæt. Matt. 6. Scit pater vester cœlestis, quia his omnibus indigeris. Nominat autem hic Christus panem quotidianum, vbi vult intelligi per nomen panis, omnem necessitatem nostram, quæ ad hanc vitam temporalem pertinet, id est, cibum, potum, vestitum, domum, animalia, pecuniam, agros, uxorem piam, probos filios, & fidelem familiam, & alia quæ ad illa pertinent, vt solem, pluuiam, pacem, &cæt. ne pereant fructus terræ, &cæt. omnia illa rogamus sub nomine panis. Nam Sathan mille modis noceret & damnum inferret frumentis, animalibus, hominibus, nisi impediretur virtute Dei. Ideò petimus hac oratione, vt Deus nos custodiat à malis plagis, &cæt. Tunc autem rectè comedimus hunc panem, quando his omnibus cum gratiarum actione vtimur, non ad peccata, id est, superfluam comestationem, ebrietatem, &c. Sed moderatè ad necessitatem: Tunc autem cum gratiarum actione comedimus, quando agnoscimus quod hunc panem nostrum non habemus ex nobis ipsis, aut propter nostram sapièntiam, astutiam aut diligèntiam, sed quòd sit donum Dei: ipse enim aperiens manum suam, implet omnia benedictione: nisi ipse posuisset in terra aurum & argentum, in vanum laborarent metallatores: & nisi ipse daret incrementum terræ, frustra rigaret & plàtaret homo, 1. Corinthiorum tertio.

Ideo

Ideò nemo alium decipere debet emendo vel vendendo: nam hoc nihil faciet ad prouisionem tuam, sed potius incommodabit: & licet Deus aliquandiu tibi permittat fortunam, non tamen diu durabit, sed hoc fit vt postea casu grauiore cadas in damnum, miseriam & paupertatem: quare omni creatura vti debemus cum gratiarum actione, 1. Tim. 4.

Vult Deus vt quotidie ipsum rogemus pro pane quotidiano, non annuo vel perpetuo: & hoc primo, quoniam Deo placet & illi honor est, si sæpius à nobis rogetur: ideò quoque iussit sine intermissione nos orare, Lucæ. 18 & etiam promisit, siquid petierimus in nomine suo, hoc vult donare: Secundo inquit Mat. 6. nihil solliciti sitis de crastino, crastinus enim dies ipsi curæ erit: si ergo non debemus esse solliciti de crastino die, sed simpliciter petere pro pane quotidiano: certum est, quòd cras iterum petere debemus panem, eò quòd etiam cras sicut hodie indigemus, & hoc vult Deus, vt quotidie à nobis honoretur pro patre & enutritore, quaratur & inuocetur: & signanter dicit, ne solliciti simus sicut Ethnici, qui anguntur pro temporalibus, eo quòd ipsi non credunt futuram gloriam & vitam: neque laborem prohibet, omnibus mandatum Genesis. 3. In sudore vultus tui &c. Sed sollicitudinem: nam filius non est sollicitus, sed pater: attamen filius laborare debet: sic scit pater noster in cælis, quòd his omnibus indigemus: & hæc minora sunt quæ quarimus sollicitè, quandò iam maiora accepimus: nõne anima plus est quàm esca, & corpus plus quam vestimentum? Ergo minora illa Deo committere debemus, qui ea non negabit, quãdo iam maiora nobis dedit: & præterea, si volucres pascit, ornat lilia & vestit, quare non magis filios & credentes? Ideò quarite sollicitè præ omnibus alijs, & primum regnũ Deo & iustitiam

2.

iustitiam eius, id est, fidem, timorem, & dilectionem Dei & proximi: nam sic quærentibus promisit Deus regnum æternum, ergò adiciet & terrena. Proue. 10. Non occidet Dominus fame animã iusti: & vult Christus, vt homo fidelis cor suũ extendat in totam Christianitatem, & petat pro tota cõgregatione omnium hominum, vt Deus verbo suo & pane quotidiano nos pascere dignetur: nam vt inquit Chrysostomus, qui pro tota Christianitate petit, pro illo etiã petit tota Christianitas: & quandò oras pro tota Christianitate, etiam pro te oras. Delectatur enim Deus potius audire totam congregationem quàm singularẽ Pharisæum. Matth. 18. vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo. Ita qui cum communitate cantat, benè cantat, etiamsi vox mala sit, sed qui solus cantat, non manebit sine iudicio.

DE DIMISSIONE DEBITO-
rum coram Deo & proximo.

CAP. XXX.

ARGUMENTA.

1. *Penes quid certi reddamur, quòd Deus nobis dimiserit debita.*
2. *Cur petamus nobis dimitti debita, iuxta Mattheum, & non peccata.*
3. *Quòd nulla oratio exauditur, nec sacrificium aut opus Deo placet, vbi retinetur inuidia.*

1. Hristus promisit, & verbum ipsius est, Matth. 6. Quandò dimiseritis hominibus peccata eorũ, tunc pater vester cælestis cõdonabit & debita vestra: sin autem, &c. Ecce hæc est promissio, si dimiserimus alijs, & nostra nobis dimittẽtur: si verò mi-

nus,